

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών**

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ
ΚΑΙ ΥΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ 2014-2015**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Εξέταση Ξένης Γλώσσας
10 Οκτωβρίου 2014 και ώρα 15:00

Εξέταση Μαθήματος Κορμού, ανά Τομέα
13 Οκτωβρίου 2014 και ώρα 15:00

Εξέταση Μαθήματος Ειδίκευσης, ανά Τομέα
15 Οκτωβρίου 2014 και ώρα 15:00

Η ημερομηνία για την συνέντευξη θα καθορισθεί
από τους Διευθυντές των Τομέων
και θα ανακοινωθεί, μετά το πέρας της γραπτής εξέτασης.

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΠΜΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΥΛΗ

**ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ,
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ**

(Για πτυχιούχους Θεολογικών Σχολών)

Βασικό μάθημα: Ίστορία Δογμάτων-Πατρολογία: Αποστολικοί Πατέρες, Αντιγνωστική Θεολογία και Καππαδόκες Πατέρες

Συγγράμματα: Κων. Σκουτέρη, Ίστορία Δογμάτων τομ. Α' και Στυλιανού Παπαπδοπούλου τομ. Β'.

Έπιλεγόμενα μαθήματα:

1. Ίστορία Δογμάτων

Σύγγραμμα: Ίστορία Δογμάτων, τ. 1ος (Ιωάν. Καλογήρου).

Υλη: Πνευματολογικά θέματα του 4ου αί.

Καθηγητής: Σεβ. Μητρ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος (Σαββάτος)

2. Εκκλησιαστική Γραμματολογία

Σύγγραμμα: Θεολογία και Γραμματεία από τον Θ' αί. και έξής (Νικ. Ίωαννίδη)

Υλη: σ.σ. 1-132

Καθηγητής: Αρχιμ. Νικόλαος Ίωαννίδης

3. Πατρολογία

Σύγγραμμα: Κυρίλλου Αλεξανδρείας κατά των Νεστορίου Δυσφημιών. **Υλη:** Όλο τό σύγγραμμα.

Καθηγητής: Κωνσταντίνος Λιάκουρας.

4. Ίστορία Δογμάτων

Σύγγραμμα: Ίστορία των Δογμάτων τομ. Β'.

Υλη: Αλεξανδρινή Θεολογία και Μ. Αθανάσιος.

Λέκτορας: Μαρίνα Κολοβοπούλου

5. Συμβολική καί Ίστορία Οίκουμενικής Κινήσεως

Σύγγραμμα: Οίκουμενική Κίνηση. Ίστορία – Θεολογία (Ν. Ματσούκα). **Ύλη:** Όλο τό σύγγραμμα.

Λέκτορας: Βασιλική Σταθοκώστα.

Στο μάθημα της «ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ»

(Για πτυχιούχους εκτός Θεολογικών Σχολών)

- Κλήμης Ρώμης
- Ίγνάτιος Αντιοχείας
- Πολύκαρπος Σμύρνης
- Ίουστίνος
- Θεόφιλος Αντιοχείας
- Είρηναίος Λυώνος
- Ίππόλυτος Ρώμης
- Κλήμης Άλεξανδρέας
- Ωριγένης
- Μέγας Άθανάσιος
- Κύριλλος Ίεροσολύμων
- Έπιφάνιος Κύπρου
- Μέγας Βασίλειος
- Γρηγόριος Θεολόγος
- Γρηγόριος Νύσσης

Άπό τά έξής συγγράμματα:

Στ. Παπαδόπουλου: Πατρολογία τ. Α' καί Πατρολογία τ. Β'.

Π. Χρήστου: Έλληνική Πατρολογία, τόμοι 2ος, 3ος, 4ος.

ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

(Για πτυχιούχους Θεολογικών Σχολών)

Α.ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ

ΕΝΙΑΙΟ ΜΑΘΗΜΑ ΚΟΡΜΟΥ

«Δογματική και Ηθική» (Εξεταστές: Ν. Ξιώνης – Κ.Κορναράκης)

1. Ν. Μαρτσούκα, Δογματική και Συμβολική Θεολογία, τόμος Γ΄
2. Γ. Μαντζαρίδη, Χριστιανική Ηθική, τόμος Ι

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΙΣ(ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ)

1. «Δογματική»

1. Νίκου Μαρτσούκα, Δογματική και Συμβολική Θεολογία τόμος Α΄
2. Νικολάου Ξεξάκη, Ορθόδοξος Δογματική, τόμος Α΄

2. «Χριστιανική Ηθική»

1. Γ. Μαντζαρίδη, Χριστιανική Ηθική, τόμος ΙΙ
2. Κ. Κορναράκη, Ο άνθρωπος απέναντι στην εικόνα του

3. «Συγκριτική Φιλοσοφία της Θρησκείας»

1. Μ. Μπέγζου, Ευρωπαϊκή Φιλοσοφία της Θρησκείας
2. Μ. Μπέγζου, Σύγχρονη Φυσική και Φιλοσοφία της Θρησκείας

4. «Ποιμαντική Θεολογία και Ψυχολογία»

1. π. Αδ. Αυγουστίδη, Γόνιμες Συγκρούσεις
2. π. Αδ. Αυγουστίδη, Παραμυθητική Θεολογία

5. «Διδακτική των Θρησκευτικών»

- 1.Κ. Δεληκωσταντή, Το ήθος της ελευθερίας
- 2.Κ. Δεληκωσταντή, Η σχολική θρησκευτική αγωγή μεταξύ παιδαγωγικής και Θεολογίας

**Στο μάθημα της «ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ»
(Για πτυχιούχους εκτός Θεολογικών Σχολών)**

1. Ν. Ματσούκα, Δογματική και Συμβολική Θεολογία, τόμος Β΄
2. Ν. Ματσούκα, Ορθοδοξία και Αίρεση

Β. ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

1. «Δογματική»

Εξεταστές: Ν. Ξιώνης-Κ. Κορναράκης
Αναβαθμολογητής: Μ. Μπέγζος

2. «Χριστιανική Ηθική»

Εξεταστές: Κ. Κορναράκης – Ν. Ξιώνης
Αναβαθμολογητής: Μ. Μπέγζος

3. «Συγκριτική Φιλοσοφία της Θρησκείας»

Εξεταστές: Μ. Μπέγζος- Κ. Δεληκωσταντής
Αναβαθμολογητής: π. Αδ. Αυγουστίδης

4. Ποιμαντική Θεολογία και Ψυχολογία»

Εξεταστές: π. Αδ. Αυγουστίδης- Κ. Κορναράκης
Αναβαθμολογητής: Κ. Δεληκωσταντής

5. «Διδακτική Θρησκευτικών»

Εξεταστές: Κ. Δεληκωσταντής – π. Αδ. Αυγουστίδης
Αναβαθμολογητής: Κ. Κορναράκης

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

(Για πτυχιούχους Θεολογικών Σχολών)

Μάθημα κορμού (κοινό για τούς υποψηφίους τών κλάδων Παλαιάς και Καινής Διαθήκης):

-Εισαγωγή στην Παλαιά και την Καινή Διαθήκη.

Οί υποψήφιοι για τόν κλάδο τής **Παλαιάς Διαθήκης** θά εξετασθούν έπιπλέον στίς :
Θρησκευτικές προσωπικότητες τής Παλαιάς Διαθήκης.

Οί υποψήφιοι για τόν κλάδο τής **Καινής Διαθήκης** θά εξετασθούν έπιπλέον στήν
Έρμηνεία τών Εύαγγελίων.

Στο μάθημα της «ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ»

(Για πτυχιούχους εκτός Θεολογικών Σχολών)

(βιβλιογραφία:οι τίτλοι των συγγραμμάτων που αφορούν στο αντικείμενο).

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

(Για πτυχιούχους Θεολογικών Σχολών)

ΜΑΘΗΜΑ ΚΟΡΜΟΥ:

Εξεταστές: Επίκ. Καθηγητής Δημ. Μόσχος, Λέκτωρ. Δ. Μιχάλαγα.
Αναβαθμολογητής: Λέκτωρ Ι. Παναγιωτόπουλος.

Ύλη:

Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία, περίοδος 451-1204:

Βλ. Φειδά, *Εκκλησιαστική Ιστορία Α'*, Αθήνα 2002

Βλ. Φειδά, *Εκκλησιαστική Ιστορία Β'*, Αθήνα 2002

Δ. Μόσχου, *Συνοπτική Ιστορία του Χριστιανισμού Α'*, εκδ.Αρμός-Γ. Χατζηιακώβου, Αθήνα 2013.

Δ. Μόσχου, *Συνοπτική Ιστορία του Χριστιανισμού Β'*, εκδ.Αρμός-Γ. Χατζηιακώβου, Αθήνα 2013.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ:

Εκκλησιαστική Ιστορία της Ελλάδος

Εξεταστές: Επίκ. Καθηγητής Κων. Μανίκας, Επίκ. Καθηγ. Δημ. Μόσχος.

Αναβαθμολογητής: Λέκτωρ Δ. Μιχάλαγα.

Ύλη:

Κων. Μανίκα: *Η διαμόρφωση των σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας στη Νεώτερη Ελλάδα (1821-1852). Ιστορική και κανονική θεώρηση των θεσμικών πλαισίων της Πολιτειοκρατίας. Α' Η περίοδος της Επανάστασεως*, εκδ. Παρρησία, Αθήνα 2008.

Γερ. Κονιδάρη: *Εκκλησιαστική Ιστορία Ελλάδος*, τ. Α'-Β'.

Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου: *Ιστορία της Εκκλησίας της Ελλάδος*.

Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία:

Εξεταστές: Επίκ. Καθηγήτρια Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου, Λέκτωρ Δέσπ. Μιχάλαγα.

Αναβαθμολογητής: Επίκ. Καθηγητής Κ. Μανίκας

Ύλη:

Ιω. Στουφή-Πουλημένου, *Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη*, εκδ. Παρρησία, Αθήνα 2010.

Χ. Μπούρα: *Ιστορία της Αρχιτεκτονικής τ. Β'*, εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 2001, σσ.26-162, 185-280, 396-441, 462-482.

Ναυσικάς Πανσελήνου, *Βυζαντινή Ζωγραφική*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2002.

Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία

Εξεταστές: Επίκ. Καθηγητής Δ. Μόσχος, Λέκτωρ Ι. Παναγιωτόπουλος

Αναβαθμολογητής: Λέκτωρ Δ. Μιχάλαγα

Υλη:

Βλ. Φειδά, *Εκκλησιαστική Ιστορία Α'*, Αθήνα 2002.

Βλ. Φειδά *Εκκλησιαστική Ιστορία Β'*, Αθήνα 2002.

Δ. Μόσχου, *Συνοπτική Ιστορία του Χριστιανισμού Α'*, εκδ. Αρμός-Γ. Χατζηακώβου, Αθήνα 2013.

Δ. Μόσχου, *Συνοπτική Ιστορία του Χριστιανισμού Β'*, εκδ. Αρμός-Γ. Χατζηακώβου, Αθήνα 2013.

N. Jorga, *Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1989.

Π. Γεωργίου Μεταλληνού, *Τουρκοκρατία. Οι Έλληνες στην Οθωμανική Αυτοκρατορία*, Τήνος, Αθήνα 1989.

S. Runciman, *Η Μεγάλη Εκκλησία εν αιχμαλωσία*, εκδ. Γκοβόστη, Αθήνα 2010.

Δ. Γόνη, *Ιστορία των Ορθόδοξων Εκκλησιών Βουλγαρίας και Σερβίας*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2001.

Βλ. Φειδά, *Εκκλησιαστική Ιστορία της Ρωσίας*, εκδ. Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2006.

Κανονικό Δίκαιο:

Εξεταστές: Καθηγητής Αρχιμ. Γρηγόριος Παπαθωμάς, Επίκ. Καθηγητής Κ. Μανίκας.

Αναβαθμολογητής: Καθηγητής Μητροπ. Χρυσόστομος Σαββάτος

Υλη:

Βλ. Φειδά, *Ιεροί Κανόνες και Καταστατική Νομοθεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος*, Αθήνα 2006, σσ. 7-124.

Αρχιμ. Γρηγορίου Παπαθωμά, *Κανονικά Άμορφα*, εκδ. Επέκταση, Κατερίνη 2006.

Αρχιμ. Γρηγορίου Παπαθωμά, *Κανονικό Γλωσσάριο*, **η-Τάξη ΕΚΠΑ | Κανονικό Δίκαιο |**

Έγγραφα - e-class

Θρησκευολογία:

Εξεταστές: Λέκτωρ Μιχάλης Μαριόρας, Καθηγητής Μάριος Μπέγζος

Αναβαθμολογητής: Καθηγητής Κ. Δεληκωνσταντής

Υλη:

Αναστασίου Γιαννουλάτου, *Ισλάμ. Θρησκευολογική επισκόπηση*, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 2006.

Γ. Μακρή, *Ισλάμ, Πεποιθήσεις, πρακτικές και τάσεις*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004.

Μ. Μπέγζου, *Εισαγωγή στη Θρησκευολογία*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2006, σ. 33-61, σσ. 125-150.

Γρ. Ζιάκα, *Ιστορία των Θρησκευμάτων*, τ. Β' το Ισλάμ, εκδ. Π. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 2004.

Γρ. Ζιάκα, *Θρησκεία και Πολιτισμός των προϊστορικών κοινωνιών και των αρχαίων λαών*, τ. Α', εκδ. Κορν. Σφακιανάκη, Θεσσαλονίκη 2002, σσ. 13-44, 66-98.

**Στο μάθημα της «ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ»
(Για πτυχιούχους εκτός Θεολογικών Σχολών)**

Εξεταστές: Επίκ. Καθηγητής Δημ. Μόσχος, Λέκτωρ Ιω. Παναγιωτόπουλος.
Αναβαθμολογητής: Λέκτωρ Δεσπ. Μιχάλαγα

Θά εξεταστούν οι παρακάτω θεματικές ενότητες

1. Βασικά στάδια της εξέλιξης του πολιτεύματος της πρώτης Εκκλησίας (απόστολοι, προφήτες, πέρασμα στο θεσμό του επισκόπου κλπ.)
2. Μοναρχιανικές έριδες 2^{ου}-3^{ου} αιώνα
3. Άρειος και Α΄ Οικουμενική Σύνοδος
4. Β΄ Οικουμενική Σύνοδος
5. Το Χριστολογικό πρόβλημα και η Γ΄ Οικουμενική Σύνοδος
6. Χριστολογικό πρόβλημα μέχρι και την Δ΄ Οικουμενική Σύνοδο
7. Η οργάνωση της Εκκλησίας από την Α΄ έως την Δ΄ Οικουμενική Σύνοδο (μητροπολιτικό σύστημα, Πενταρχία)
8. Η πολιτική του Ιουστινιανού και η Ε΄ Οικουμενική Σύνοδος
9. Μονοθελητισμός-Μονοενεργητισμός και ΣΤ΄ Οικουμενική Σύνοδος
10. Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος
11. Οι δύο φάσεις της Εικονομαχίας μέχρι το 843
12. Γεγονότα της πατριαρχείας Φωτίου
13. Τα κατά το Μέγα Σχίσμα (Ανατολής και Δύσεως) του 1054. Περιστατικά, αίτια, αφορμές, σημασία.
14. Γένεση και λειτουργία του θεσμού της Ενδημούσας Συνόδου
15. Τα αίτια (γένεση του φαινομένου), τα βασικά γεγονότα και τα αποτελέσματα των σταυροφοριών.

16. Η ησυχαστική έριδα – αντικείμενο, πρωταγωνιστές, βασικά γεγονότα και σύνοδοι
17. Σχέσεις με τη Δύση από το 1054 έως το 1453 (βασικά Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας - σύγκληση, συζητήσεις, πρωταγωνιστές, αντιδράσεις)
18. Έριδα περί περιβολής (αίτια, αντικείμενο, πρωταγωνιστές, επίλυση, συνέπειες)
19. Η ανάπτυξη της σχολαστικής μεθόδου (θεματική, τεχνική, θεσμοί, πρόσωπα).

Για μελέτη προσφέρονται όλα τα εγχειρίδια Εκκλησιαστικής Ιστορίας στην ελληνική, π.χ.

- Βλ. Ιω. Φειδά, Εκκλησιαστική Ιστορία τ. Α'-Β' Αθήναι 2002
- Β. Στεφανίδου, Εκκλησιαστική Ιστορία, απ' αρχής μέχρι σήμερα, Αθήναι 1978⁴.
- Ιω. Αναστασίου Εκκλησιαστική Ιστορία, Θεσσαλονίκη 2005
- Δ. Μόσχου Συνοπτική ιστορία της Χριστιανικής Εκκλησίας (προς το παρόν μόνον τ. Α' - η πρώτη χιλιετία, Αθήνα 2008) ή και ξενόγλωσσα.

Ο/Η εξεταζόμενος/η ΔΕΝ θα αποστηθίζει, αλλά αναμένεται να είναι σε θέση να:

- συμπυκνώνει βασικά γεγονότα η/και θεολογικές απόψεις ξεχωρίζοντας το κύριο από το επουσιώδες
- να διατυπώνει ολοκληρωμένες κρίσεις για γεγονότα και θεολογικές αντιλήψεις
- να τεκμηριώνει τις απόψεις του με μια σχετική βιβλιογραφική γνώση
- να μπορεί κατά περίπτωση να αξιολογήσει κάποιες πηγές